

BASNE

*koje čuvaju
prirodu*





IMPRESSUM

AUTOR TEKSTA

Jurica Ćorluka

NAKLADNIK

Udruga BIOM
Čazmanska 2
10000 Zagreb

OIB

02969783432

E-MAIL

info@biom.hr

WEB

www.biom.hr

GODINA IZDANJA

2025.

BROJ IZDANJA 1

MJESTO IZDANJA

Zagreb

TISAK

Tiskara Zrinski d.o.o.
Zagrebačka ulica 93
40000 Čakovec

NAKLADA

300 komada

KLJUČNI SURADNIK

Señor

ILUSTRACIJE

Damir Mazinjanin

STRUČNA SAVJETNICA

dr. sc. Evelina Rudan Kapec

LEKTURA

Antonella Gašpar
za Integra d.o.o.

ISBN ISBN

978-953-8564-01-7

Knjiga nije na prodaju.

Basne

koje čuvaju prirodu



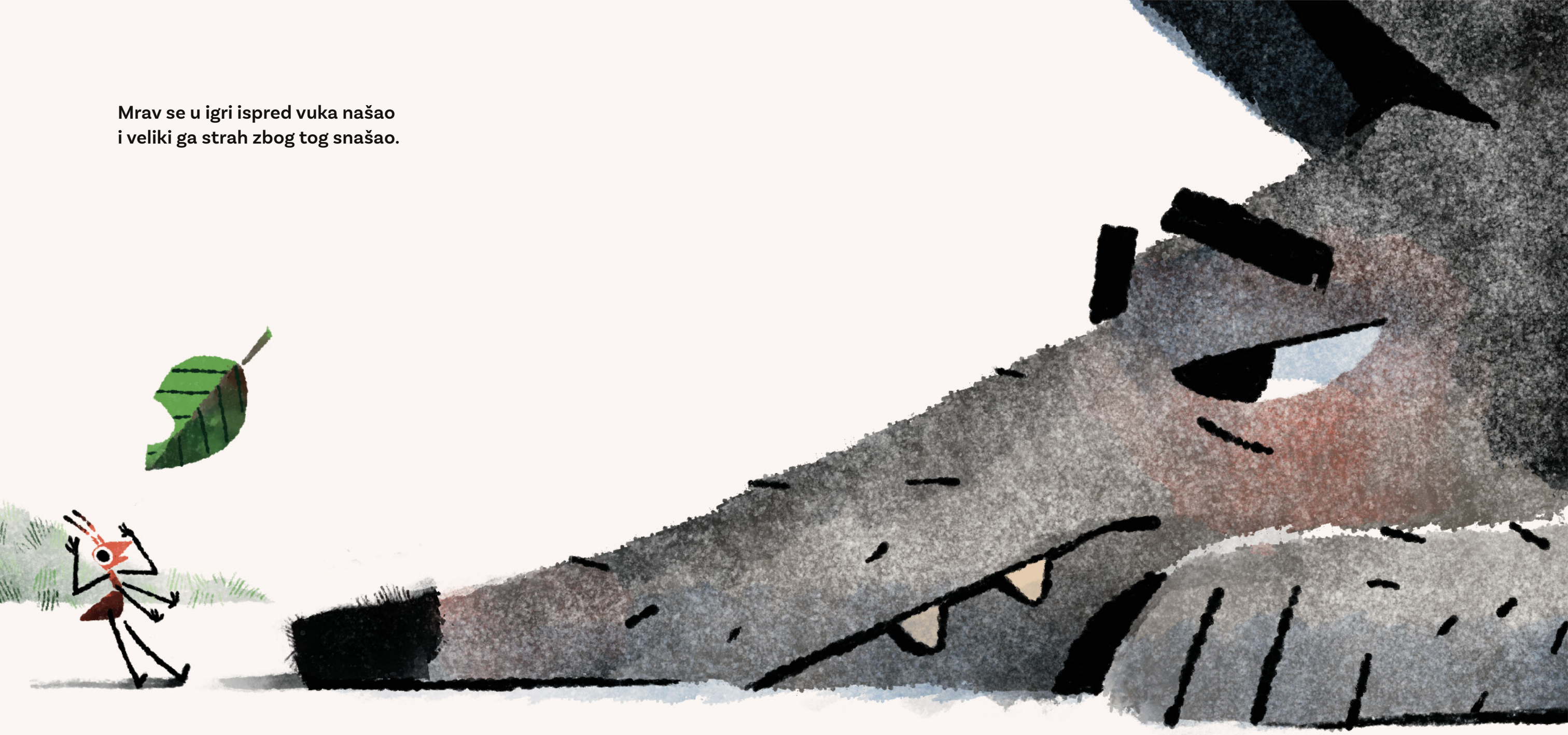
Publikacija je izrađena
u sklopu projekta
BalkanDetox LIFE LIFE19
GIE/NL/001016. Provedba
projekta financirana je
kroz Program LIFE
Europske unije. Projekt
sufinancira Ured za
udruge Republike
Hrvatske i Fond za okoliš
i energetska učinkovitost.
Sadržaj publikacije
je isključiva odgovornost
Udruge BIOM.



**VUK
SLINAVAC**



Mrav se u igri ispred vuka našao
i veliki ga strah zbog tog snašao.





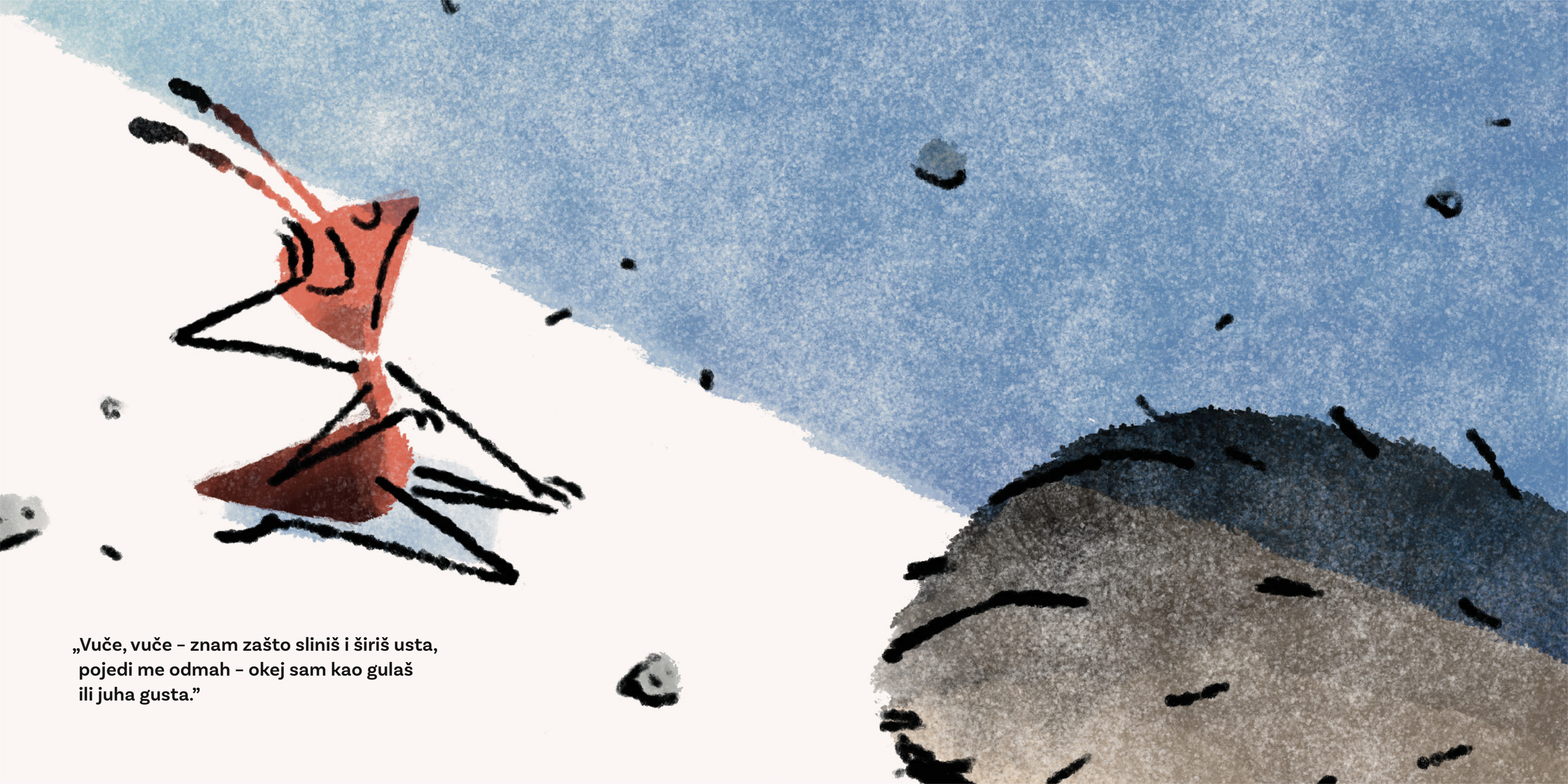
Vuk je širom otvorio usta
kandže oštre diže u zrak



kostriješi mu se dlaka gusta
zubi blješću kroz šumski mrak.



Crvene oči, usta mu se pjene,
a mravac se boji i vlastite sjene!



„Vuče, vuče – znam zašto sliniš i širiš usta,
pojedi me odmah – okej sam kao gulaš
ili juha gusta.”

„Ne boj se, mrave,
apčíha -
to me sinusi muče!





Vučići moji iz vrtića
stalno donose bacile
apćiha -
do naše kuće.”





**USAMLJENI
RIS**

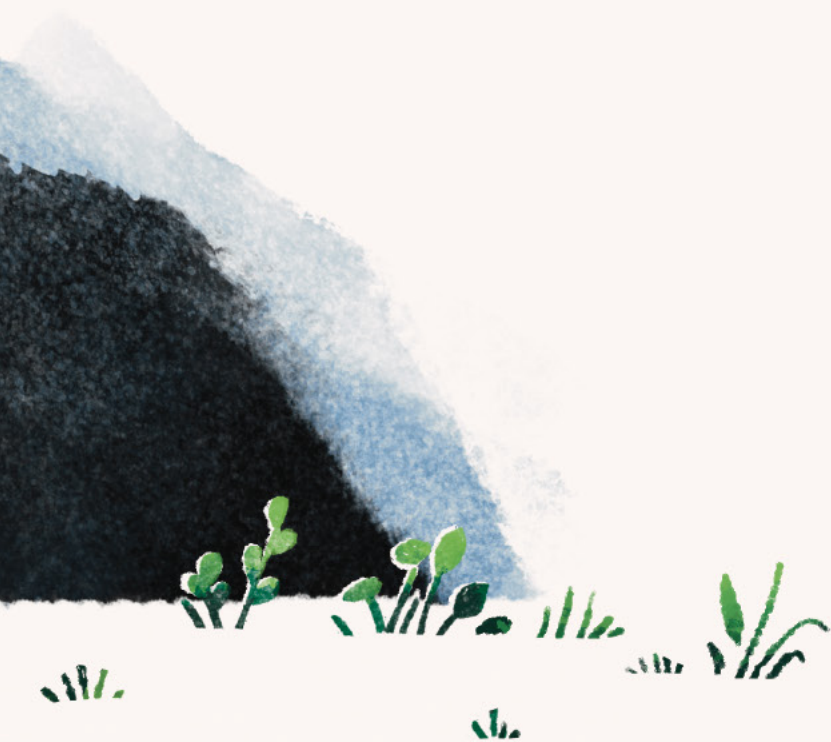
Ris Boris u svojoj se jazbini budi
u njoj nikog nema i tomu se čudi.



Gdje je ris ekipa što hrče po noći
i kune što u mraku sjaje im oči.



Krene on u dugu šetnju šumom
srest će valjda koga, putom, drumom.



Nema vuka da na mjesec zavija
ni bjeloglavog supa da gnijezdo savija.



Gdje su škanjac, štekavac i orao suri
Boris je u panici – dok kroz šumu žuri.





Dotrči uz potok – nema ni zeca ni srne ni ovce
da nisu svi na nekoj lutriji osvojili novce?

Ris Boris sretno lovca pa ga pita
„Kamo su nestale životinje sve
bez njih se ni meni već ne skita?“



Brkati lovac na to mu kaže
„Pojele su neku čudnu salamu i nestale,
da se vrate – ljudima ništa draže.”



Ris će na to
„Svaka čast drveću, potocima i brdima,
ali pusta je šuma
bez životinja u jatima, čoporima i krdima.“



Draga djeco, evo što smo iz ovih basni naučili!

**Ako neka životinja izgleda opasno, to ne znači da je zla.
Vuk možda ima velike oštre zube i oštro tamno krzno,
ali zato ima i veliko srce kojim se brine o svojim vučićima.**

**Svi smo jednako važni da bi život bio ugodan.
Od malog mrava preko bjeloglavog supa
do velikog vuka, svi su jako bitni za sklad
u prirodi – nitko ne smije nedostajati.**

**Divlje životinje važne su za prirodu i zato ih jako
dobro čuvajmo. Ako primijetite da se netko loše
ponaša prema životinjama, odmah recite mami i tati.**



Basne koje ste upravo pročitali zamišljene su da na slikovit način progovaraju o prirodi i njezinu očuvanju te da posluže kao inspiracija za daljnji razgovor s djecom o ovim temama. Djeca su naša budućnost i voljeli bismo da i ona mogu uživati u očuvanoj prirodi.

Kada u prirodi postoji ravnoteža, naš je suživot s njom lijep i siguran. Tu ravnotežu čini skladna mreža odnosa između bića koja ovise jedna o drugima za preživljavanje. Prehrambeni lanac pomaže održati ovu ravnotežu, a svaki živi organizam u prirodi predstavlja jednu kariku tog lanca. Možemo zamisliti da je prehrambeni lanac poput lanca bicikla – ako jedna karika pukne, bicikl više ne može voziti. Isto je u prirodi – ako nema biljaka, životinje koje jedu biljke (biljojedi) ne mogu preživjeti; ako nema biljojeda, životinje koje jedu meso (mesojedi) ne mogu preživjeti; ako nema razlagača (npr. gljiva, bakterija), uginule životinje ne mogu se pretvoriti u hranu za tlo i biljke ne mogu rasti.

U prirodi svi ovise jedni o drugima i svaka karika ima svoju ulogu. Grabežljivci, poput vuka, životinje su koje love i jedu druge životinje kako bi preživjele. Oni imaju oštre zube i snažan ugriz, brzi su i spretni, ali to ne znači da su zli – brinu se o svojoj obitelji, baš kao i mi.

No, suživot s grabežljivcima nije uvijek lak! Na primjer, vukovi svoj plijen mogu potražiti među ovcima koje čuvaju ljudi. Neki ljudi stoga pokušavaju ukloniti grabežljivce tako da u prirodu stavljaju otrovanu hranu („čudna salama“ iz basne) kako bi ih usmrtili. To je zabranjeno! Takav otrov može ubiti i mnoge druge divlje životinje ili kućne ljubimce, zagaditi naše tlo i vodu, a jako je opasan i za ljude. Uz prirodu možemo živjeti bez da je uništavamo, ona je dom za brojne životinje i moramo je štititi baš kao i svoj dom! Svaka je životinja važna za prirodnu ravnotežu i ima pravo na život – čak i ako se nama čini strašnom.

Trovanje životinja nije basna za djecu, nego stvarni svijet u kojem živimo i koji trovanjem uništavamo. Nanošenje štete bioraznolikosti doprinosi izumiranju zavičajnih vrsta i narušava prirodnu ravnotežu. Otrovi sadržavaju tvari koje ubijaju sve životinje koje s njima dođu u kontakt i opasne su za čovjeka.

Trovanje je nezakonito i kažnjivo. Ako ga primijetite, prijavite ga pozivom na 112.





BIOM
UDRUGA / ASSOCIATION